

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ

Члан 1.

У Законику о кривичном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13 и 55/14), у члану 21. став 1. тачка 2), став 2. тачка 2) и став 3. тачка 2) после речи: „четрдесет година”, додају се речи: „или казна доживотног затвора”.

Члан 2.

У члану 143. став 1. после речи: „(члан 185. став 4. Кривичног законика),” додају се речи: „примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. став 2. Кривичног законика), давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. Кривичног законика),”, а број: „231.” замењује се бројем: „245.”.

Члан 3.

У члану 162. став 1. тачка 2) речи: „фалсификовање новца (члан 223. ст. 1. до 3. Кривичног законика), прање новца (члан 231. ст. 1. до 4. Кривичног законика), злоупотреба положаја одговорног лица (члан 234. Кривичног законика), злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 234а Кривичног законика), неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (члан 246. ст. 1. до 3. Кривичног законика)” замењују се речима: „злоупотреба положаја одговорног лица (члан 227. Кривичног законика), злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 228. Кривичног законика), примање мита у обављању привредне делатности (члан 230. Кривичног законика), давање мита у обављању привредне делатности (члан 231. Кривичног законика), фалсификовање новца (члан 241. ст. 1. до 3. Кривичног законика), прање новца (члан 245. ст. 1. до 4. Кривичног законика), неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (члан 246. ст. 1. до 4. Кривичног законика)”, а речи: „98. ст. 3. до 5.” замењују се речима: „98. ст. 2. до 5.”.

Члан 4.

У члану 327. став 2. после речи: „четрдесет година” додају се речи: „или казну доживотног затвора”.

Члан 5.

У члану 433. став 6. и члану 434. став 3. после речи: „четрдесет година” додају се речи: „или казна доживотног затвора”.

Члан 6.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, изузев одредаба чл. 1, 4. и 5. овог закона, које ступају на снагу 1. децембра 2019. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку садржан је у члану 97. тачка 2. Устава којим је, између осталог, утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује поступак пред судовима и другим државним органима.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлог за доношење Предлога закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку је потреба усклађивања овог законика са изменама и допунама Кривичног законика из 2016. године, којима је измењена систематика Главе XXII тог законика – Кривична дела против привреде. Такође, имајући у виду да са истовремено са овим Предлогом закона предлажу измене и допуне Кривичног законика којима се прописује нова казна (доживотни затвор), неопходно је интервенисати у одређеним члановима Законика о кривичном поступку.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбама чл. 1, 4. и 5. Предлога закона, због предложеног увођења казне доживотног затвора, допуњују се одредбе члана 21, 327, 433. и 434. Законика о кривичном поступку.

Одредбама чл. 2. и 3. Предлога закона мењају се одредбе члана 143. став 1. и члана 162. став 1. Законика о кривичном поступку, ради усклађивања нумерације и назива кривичних дела у складу са изменама Главе XXII Кривичног законика из 2016. године.

Чланом 6. Предлога закона одређује се ступање закона на снагу, при чему је ступање на снагу одредаба 1, 4. и 5. овог закона одложено до 1. децембра 2019. године, из разлога што и предложене измене и допуне Кривичног законика којима се уводи казна доживотног затвора ступају на снагу 1. децембра 2019. године.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се закон донесе по хитном поступку, како би се спречио настанак штетних последица по рад државних органа.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНИКА О КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Члан 21.

У првом степену суд суди у већу:

- 1) од једног судије и двоје судија-поротника за кривична дела за која је прописана казна затвора преко осам година, а до двадесет година;
- 2) од двоје судија и троје судија-поротника за кривична дела за која је прописана казна затвора од тридесет до четрдесет година ИЛИ КАЗНА ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА;
- 3) од троје судија за кривична дела за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности.

У другом степену суд суди у већу:

- 1) од троје судија, ако овим закоником није другачије одређено;
- 2) од петоро судија за кривична дела за која је прописана казна затвора од тридесет до четрдесет година ИЛИ КАЗНА ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА и за кривична дела која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности.

У трећем степену суд суди у већу:

- 1) од троје судија, ако овим закоником није другачије одређено;
- 2) од петоро судија за кривична дела за која је прописана казна затвора од тридесет до четрдесет година ИЛИ КАЗНА ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА и за кривична дела која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности.

У већу од троје судија суд одлучује о жалбама против решења судије за претходни поступак и других решења у складу са овим закоником, доноси одлуке ван главног претреса и ставља предлоге у случајевима предвиђеним у овом закоником или у другом закону.

Врховни касациони суд одлучује о захтеву за заштиту законитости у већу од петоро судија.

Ако овим закоником није другачије одређено, суд вишег степена одлучује у већу од троје судија и у случајевима који нису предвиђени у ст. 1. до 5. овог члана.

Члан 143.

Ако постоје основи сумње да осумњичени за кривично дело за које је прописана казна затвора од четири године или тежа казна, односно за кривично дело приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију (члан 185. став 4. Кривичног законика), ПРИМАЊЕ МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 230. СТАВ 2. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ДАВАЊЕ МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 231. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), прање новца (члан 231. 245. став 5. Кривичног законика), трговина утицајем (члан 366. став 2. Кривичног законика), примање мита (члан 367. став 4. Кривичног законика) и давање мита (члан 368. став 2. Кривичног законика) поседује рачуне или

обавља трансакције, орган поступка може одредити да се изврши провера рачуна или сумњивих трансакција.

Провера из става 1. овог члана обухвата:

- 1) прибављање података;
- 2) надзор над сумњивим трансакцијама;
- 3) привремено обустављање сумњиве трансакције.

Члан 162.

Под условима из члана 161. овог законика посебне доказне радње могу се одредити за следећа кривична дела:

1) за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности;

2) тешко убиство (члан 114. Кривичног законика), отмица (члан 134. Кривичног законика), приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију (члан 185. ст. 2. и 3. Кривичног законика), разбојништво (члан 206. ст. 2. и 3. Кривичног законика), изнуда (члан 214. став 4. Кривичног законика), фалсификовање новца (члан 223. ст. 1. до 3. Кривичног законика), прање новца (члан 231. ст. 1. до 4. Кривичног законика), злоупотреба положаја одговорног лица (члан 234. Кривичног законика), злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 234а Кривичног законика), неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога (члан 246. ст. 1. до 3. Кривичног законика) ЗЛОУПОТРЕБА ПОЛОЖАЈА ОДГОВОРНОГ ЛИЦА (ЧЛАН 227. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ЗЛОУПОТРЕБА У ВЕЗИ СА ЈАВНОМ НАБАВКОМ (ЧЛАН 228. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРИМАЊЕ МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 230. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ДАВАЊЕ МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ (ЧЛАН 231. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ФАЛСИФИКОВАЊЕ НОВЦА (ЧЛАН 241. СТ. 1. ДО 3. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), ПРАЊЕ НОВЦА (ЧЛАН 245. СТ. 1. ДО 4. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), НЕОВЛАШЋЕНА ПРОИЗВОДЊА И СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ ОПОЈНИХ ДРОГА (ЧЛАН 246. СТ. 1. ДО 4. КРИВИЧНОГ ЗАКОНИКА), угрожавање независности (члан 305. Кривичног законика), угрожавање територијалне целине (члан 307. Кривичног законика), напад на уставно уређење (члан 308. Кривичног законика), позивање на насилну промену уставног уређења (члан 309. Кривичног законика), диверзија (члан 313. Кривичног законика), саботажа (члан 314. Кривичног законика), шпијунажа (члан 315. Кривичног законика), одавање државне тајне (члан 316. Кривичног законика), изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости (члан 317. Кривичног законика), повреда територијалног суверенитета (члан 318. Кривичног законика), удруживање ради противуставне делатности (члан 319. Кривичног законика), припремање дела против уставног уређења и безбедности Србије (члан 320. Кривичног законика), тешка дела против уставног уређења и безбедности Србије (члан 321. Кривичног законика), недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја (члан 348. став 3. Кривичног законика), недозвољени прелаз државне границе и кријумчарење људи (члан 350. ст. 2. и 3. Кривичног законика), злоупотреба службеног положаја (члан 359. Кривичног законика), трговина утицајем (члан 366. Кривичног законика), примање мита (члан 367. Кривичног законика), давање мита (члан 368. Кривичног законика), трговина људима (члан 388. Кривичног законика), угрожавање лица под међународном заштитом (члан

392. Кривичног законика) и кривично дело из члана 98. ст. 3. до 5. 98. СТ. 2. ДО 5. Закона о тајности података;

3) спречавање и ометања доказивања (члан 336. став 1. Кривичног законика) ако је учињено у вези са кривичним делом из тач. 1) и 2) овог става.

Посебна доказна радња из члана 183. овог законика може се одредити само за кривично дело из става 1. тачка 1) овог члана.

Под условима из члана 161. овог законика посебна доказна радња из члана 166. овог законика може се одредити и за следећа кривична дела: неовлашћено искоришћавање ауторског дела или предмета сродног права (члан 199. Кривичног законика), оштећење рачунарских података и програма (члан 298. став 3. Кривичног законика), рачунарска саботажа (члан 299. Кривичног законика), рачунарска превара (члан 301. став 3. Кривичног законика) и неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података (члан 302. Кривичног законика).

Члан 327.

Јавни тужилац и осуђени могу закључити споразум о сведочењу, ако је значај исказа осуђеног за откривање, доказивање или спречавање кривичних дела из члана 162. став 1. тачка 1. овог законика претежнији од последица кривичног дела за које је осуђен (осуђени сарадник).

За осуђеног сарадника не може бити предложено лице које је осуђено као организатор организоване криминалне групе нити лице које је правноснажно осуђено на казну затвора од четрдесет година ИЛИ КАЗНУ ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА.

Приликом закључења споразума из става 1. овог члана осуђени мора имати браниоца (члан 74. тачка 8).

Споразум о сведочењу се сачињава у писаном облику и подноси се суду до завршетка главног претреса.

Члан 433.

Жалбу могу изјавити странке, бранилац и оштећени.

У корист оптуженог жалбу могу изјавити и његов брачни друг, лице са којим живи у ванбрачној или другој трајној заједници живота, сродници по крви у правој линији, законски заступник, усвојитељ, усвојеник, брат, сестра и хранитељ, а рок за жалбу тече од дана када је оптуженом, односно његовом браниоцу достављен препис пресуде.

Јавни тужилац може изјавити жалбу како на штету, тако и у корист оптуженог.

Оштећени може изјавити жалбу само због одлуке суда о трошковима кривичног поступка и о досуђеном имовинскоправном захтеву, а ако је јавни тужилац преузео кривично гоњење од оштећеног као тужиоца (члан 62.) оштећени може изјавити жалбу због свих основа због којих се пресуда може побијати.

Жалбу може изјавити и лице чији је предмет одузет или од кога је одузета имовинска корист прибављена кривичним делом или имовина проистекла из кривичног дела.

Бранилац и лица из става 2. овог члана могу изјавити жалбу и без посебног овлашћења оптуженог, али не и против његове воље, осим када је оптуженом

изречена казна затвора у трајању од тридесет до четрдесет година ИЛИ КАЗНА ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА.

Ако признање оптуженог у односу на све тачке оптужбе испуњава претпоставке из члана 88. овог закона, оптужени, његов бранилац и лица из става 2. овог члана могу изјавити жалбу због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања само у односу на чињенице од којих зависи одлука о врсти и мери кривичне санкције.

Члан 434.

Оптужени се може одрећи права на жалбу само пошто му је пресуда достављена, а пре тога само ако су се тужилац и оштећени који може изјавити жалбу због свих основа (члан 433. став 4.) одrekli права на жалбу против осуђујуће пресуде којом оптуженом није изречена казна затвора.

До доношења одлуке другостепеног суда, оптужени може одустати од изјављене жалбе, као и од жалбе коју су изјавили његов бранилац или лица из члана 433. став 2. овог законика.

Оптужени се не може одрећи права на жалбу нити одустати од изјављене жалбе, ако му је изречена казна затвора у трајању од тридесет до четрдесет година ИЛИ КАЗНА ДОЖИВОТНОГ ЗАТВОРА.

Тужилац и оштећени могу се одрећи права на жалбу одмах по објављивању пресуде па до истека рока за изјављивање жалбе, а могу до доношења одлуке другостепеног суда одустати од изјављене жалбе.

Одрицање или одустанак од жалбе не може се опозвати.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА
СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Законика о кривичном поступку

Draft of the Law on amendments and additions to the Criminal procedure Code

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Одредбама Споразума није дат посебан рок за усклађивање, већ се усклађивање врши у складу са општим роком у складу са чланом 72. Споразума.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

-

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

-

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлога закона о изменама и изменама Законика о кривичном поступку.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

- Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

- Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У току поступка припреме овог закона, није остваривана сарадња са Европском комисијом, из разлога што су измене и допуне Законика о кривичном поступку мањег обима и представљају усклађивање са изменама и допунама Кривичног законика, те, због тога, текст Предлога закона није релевантан са становишта права Европске уније.